

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА

Правові горизонти

Legal horizons

ВИПУСК 26 (39)

Суми – 2021

DOI: <http://www.doi.org/10.21272/legalhorizons.2021.i26.p78>

ОСОБЛИВОСТІ ТА ПРОБЛЕМИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ПАНДЕМІЇ COVID-19 В УКРАЇНІ – ПЕРСПЕКТИВА РОЗВИТКУ ПИТАННЯ

Колеснікова Марія Вікторівна,
кандидат юридичних наук, доцент,
старший викладач кафедри адміністративного,
господарського права та фінансово-економічної безпеки,
Навчально-науковий інститут права,
Сумський державний університет

Шевцов Ярослав Андрійович,
Навчально-науковий інститут права,
Сумського державного університету

Пак Наталія Степанівна,
Навчально-науково інституту права,
Сумського державного університету

На момент початку XXI століття, людська цивілізація здійснила неймовірний прорив у всіх сферах науки та галузях життєдіяльності. Поступово, прогрес відкривав все більше нових можливостей для людства та способів вирішення проблем. Здавалося, що з юридичної практики згодом може зникнути такий термін як «непоборна сила». Однак, кінець 2019 року та весь 2020 рік показали зворотнє, адже світ зіштовхнувся з новою проблемою. Новим викликом для людства став вірус – SARS-CoV-2, який у свою чергу обумовив появу нового «міжнародного» режиму пандемії коронавірусу COVID-19. Перед усім світом постало питання боротьби з новою загрозою. На момент, коли у світі не винайдено стовідсотково ефективних ліків проти ковіду, єдиним порятунком для людства є режим карантину, який являє собою ряд спеціальних обов'язків і обмежень для протидії вірусному захворюванню. Не дивлячись на відносну схожість карантинних режимів у різних країнах, обстановка в них дуже відрізняється. В одних країнах відносна стабільність щодо проблем поширення ковіду, а в інших, попри введені заходи ситуація загострюється і проблема розвивається шаленими темпами. В Україні ситуація нажалі також дуже неоднозначна. Хоча влада і вводить досить жорсткі обмеження, при цьому ситуація поступово погіршується. Виникає питання реально діючого та ефективного режиму карантину, який не тільки забезпечить можливість вирішення проблеми та можливість нормального існування держави в умовах пандемії, а і дозволить швидко вийти із режиму обмежень та повернутися до звичайного способу життя держави. Отже, виникає необхідність дослідити питання адміністративно-правового режиму карантину в Україні. Треба чітко визначити які є проблеми у вітчизняного режиму та віднайти відповідні способи їх вирішення, з обов'язковим урахуванням світової обстановки пандемії, а також успішного досвіду і помилок інших держав у

боротьбі з вірусом.

Ключові слова: коронавірус, вірус, ковід, карантин, пандемія, карантинний режим.

Shevtsov Y.A., Pak N.S. Features and issues of the administrative and legal mode of the COVID-19 pandemic in Ukraine – the prospect of solving problems. At the beginning of the XXI century, human civilization has made an incredible breakthrough in all spheres of science and life. Gradually, progress opens up more and more new opportunities for humanity and ways to solve problems. It seems that such a term as "force majeure" could eventually disappear from legal practice. However, the end of 2019 and the whole of 2020 showed the opposite, as the world faced a new problem. A new challenge for humanity was the virus SARS-CoV-2, which turned into the emergence of a new "international" mode of the pandemic coronavirus COVID-19. The question of combating a new threat has arisen before the whole world. At a time when the world has not invented a hundred percent effective drug against COVID-19, the only salvation for humanity is the quarantine mode, which is a series of specific responsibilities and restrictions to combat the viral disease. Despite the relative similarity of quarantine modes in different countries, the situation is very different. Thus, in some countries, the relative stability of COVID-19 distribution problems is relatively stable, and in others, despite the measures taken, the situation is exacerbated, the problem is developing rapidly. Unfortunately, the situation in Ukraine is also very ambiguous. Although the author imposes strict restrictions, the situation is gradually deteriorating. There is a question of a real and effective quarantine mode, which will not only provide an opportunity to solve the problem and the possibility of the existence of the state in a pandemic but also allow you to quickly get out of the quarantine mode and return to regular life. Thus, there is a need to investigate the administrative and legal regime of quarantine in Ukraine. It is necessary to identify the problems of the domestic routine and find appropriate ways to solve them, taking into account the global situation of the pandemic, as well as the successful experience and mistakes of other countries in the fight against the virus.

Keywords: coronavirus, virus, COVID-19, quarantine, pandemic, quarantine mode.

На початку 30-х років XXI століття перед усім світом постала проблема коронавірусу. Пандемія обумовила перехід усіх держав у надзвичайний режим карантину.

Проблема полягає у тому, що попри всі намагання людства, у світі досі існує ідеально діючого режиму карантину, а ситуація з вірусом погіршується.

З приводу зазначеної проблеми, враховуючи її актуальність наразі існує велика кількість публікацій, які різнобічно досліджують питання, зокрема роботи Піцикевич В. О., Балацького І. П., БУчинського Й. П., та інших.

Враховуючи обстановку в Україні та світі, виникає досить обумовлена мета щодо визначення проблем вітчизняного режиму карантину та пошуку шляхів їх вирішення.

За офіційною версією, перший спалах інфекції був зафіксований в Ухані, місті Китаю, в грудні 2019 року. На той момент виникла локальна надзвичайна ситуація, а прийняті міри та обмеження здавалося допомогли стримати поширення ковід. Однак, через особливості даної інфекції, вже 30 січня 2020 року Всесвітньою організацією охорони здоров'я було оголошено надзвичайну ситуацію, адже питання набрало

міжнародного значення. Попри особливий режим, 9 березня 2020 року офіційно була оголошена пандемія, яка станом на кінець 2020 року досі триває [1, 6].

Статистичні показники свідчать про фактичну неготовність людства до нових умов життя, обумовлених пандемією. Це призвело до виникнення нових та загострення старих соціальних, економічних, політичних та інших проблем. Поміж тим, в усьому світі досі немає практики реально якісного та ефективного режиму пандемії. Це обумовлено, в першу чергу, особливостями вірусного захворювання COVID-19. Таким чином, постає питання про реально ефективний режим, який дозволить не тільки захистити усі соціальні, економічні та інші цінності людства, а і зведе до мінімуму обмеження прав людей, соціально-економічні втрати [1, 6, 15].

Адміністративно-правовий режим в умовах пандемії, відповідно до законодавства України має назву «Карантин». Відповідно до ст. 1 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб», встановлення карантину передбачає адміністративні та медико-санітарні заходи, що застосовуються для запобігання поширенню особливо небезпечних інфекційних хвороб. 22

липня 2020 року, Кабінетом Міністрів України була прийнята Постанова (далі – Положення № 641), якою і було встановлено карантин на території України з 1 серпня до 31 грудня 2020 року, що однак не виключає можливості його подовження. Попередньо в Україні діяв «адаптивний карантин», який був більш «м'яким» з точки зору обмежень режиму, при цьому, виявився недостатньо ефективним [2, 3, 10, 11].

Взагалі, карантин, як адміністративно-правовий режим, обумовлений постійно мінливими чинниками поширення вірусного захворювання, враховуючи природу цього явища є режимом непостійним. Постійними лишаються лише певні елементи, такі як заходи і обмеження. При цьому, з урахуванням обстановки постійно змінюється порядок та підстави їх застосування, введення і реалізації [2, 3].

Протягом значного часу нового карантину Положенням № 641 вводився поділ території України, її окремих адміністративно-територіальних одиниць на «кольорові зони», залежно від встановлених критеріїв, що на пряму впливає на «жорсткість» карантину на таких територіях. Так, було визначено що «зелений», «жовтий», «помаранчевий» або «червоний» колір зони позначають рівень епідемічної небезпеки на певній території, а встановлення і зміна кольору зони здійснювалися рішенням Державної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій залежно від рівня поширеності захворювання (кількості хворих та заповнення лікарняних місць) [2, 3, 10, 11].

Однак, гостра зміна обстановки показала неефективність такого режиму, через що, було прийнято рішення про посилення заходів карантину, відповідно до чого і були прийняті нові змін до Положення № 641 від 11 листопада 2020 року, відповідно до чого, зоновий поділ було скасовано, натомість, були узагальнені всі правила карантину, незалежно від територіального критерію і введені нові скомпільовані обмеження (компіляція на основі обмежень, встановлених різними «кольоровими» зонами). [3, 10].

За час пандемії, в Україні і в світі в цілому сформувались і реалізуються досить схожі системи карантину. Основна подібність таких режимів полягає саме у ряді запобіжних заходів протидії вірусному захворюванню. Відрізняються лише порядок і межі застосування таких засобів [21, 22, 24].

Український режим карантину передбачає такі обмеження:

1) заборона перебувати в громадських місцях (спорудах, будівлях), транспорті без вдягнутих засобів індивідуального захисту (респіраторів або

захисних масок, що закривають ніс та рот, у тому числі виготовлених самостійно) – так званий «масочний режим»;

2) заборона перебування на вулицях без документів, що посвідчують особу;

3) заборона самовільно залишати місця самоізоляції;

4) заборона перетину державного кордону іноземцями та особами без громадянства, за винятком перетину кордону у спеціальному порядку;

5) заборона перетинання контрольних пунктів в'їзду на тимчасово окуповані території та виїзду з них іноземцями та особами без громадянства [2, 3, 10, 11].

Крім того, Український карантин передбачає ряд обмежень сфер культурного дозвілля, господарських сфер торгівлі і надання послуг перевезення, харчування, проживання тощо, обмеження щодо роботи медичних установ. Обмеження ці пов'язані із обов'язками виконання протиепідемічних заходів, а також забезпечення «немасовості» в роботі таких галузей [2, 3, 10, 11].

Також в Україні вводився і «карантин вихідного дня», у зв'язку з загостренням проблеми поширення вірусу. «Карантин вихідного дня» являє собою повний «локдаун», тобто повне закриття певних видів господарської діяльності на час вихідних днів – суботи та неділі. Взагалі, в міжнародній практиці «локдаун» це досить поширена практика, адже в деяких країнах рівень поширення COVID-19 дуже високий і явно вищий ніж в Україні.

Карантин вихідного дня в Україні являє собою, в додаток до заборони проведення дискотек, роботи розважальних закладів, діяльності закладів громадського харчування, з організацією дозвілля в період з 00 годин 00 хвилин суботи до 00 годин 00 хвилин понеділка, а крім того забороняється:

1) приймання відвідувачів суб'єктами господарювання, які провадять діяльність у сфері громадського харчування (крім надання послуг із здійсненням адресної доставки замовлень та замовлень на винос);

2) приймання відвідувачів у торговельно-розважальних центрах;

3) приймання відвідувачів в інших закладах розважальної діяльності;

4) приймання відвідувачів суб'єктами господарювання, які провадять діяльність у сфері торговельного і побутового обслуговування населення (за винятком торгівлі необхідними товарами та надання екстрених чи невідкладних послуг);

5) діяльність закладів культури і проведення культурних масових заходів (крім виняткової

діяльності, не пов'язаної з масовістю);

6) приймання відвідувачів спортивних залів, фітнес-центрів, басейнів [2, 3, 11].

Неефективність «карантину вихідного дня» та загострення ситуації з коронавірусом в Україні також стали підставами для введення повного локдауна на період закінчення 2020 року та початку 2021 року [7].

Велике значення для реалізації режиму карантину мають місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, адже саме на них покладається обов'язок з організації та контролю за дотриманням встановленого на території карантину правового режиму, а крім того, вони забезпечують своєчасне і повне проведення профілактичних і протиепідемічних заходів (виконання режиму карантину) [2, 3].

З метою реалізації режиму карантину місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування наділені відповідними повноваженнями, визначеними, до яких належить:

1) залучати підприємства, установи, організації незалежно від форм власності з метою реалізації карантину;

2) залучати для тимчасового використання майно підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, необхідне для здійснення профілактичних і протиепідемічних заходів;

3) устанавлювати особливий режим в'їзду, виїзду на території карантину та окремих адміністративно-територіальних одиниць;

4) запроваджувати більш жорсткі умови виробництва, виготовлення та реалізації продуктів харчування та питної води;

5) устанавлювати особливий порядок проведення профілактичних і протиепідемічних, у тому числі дезінфекційних, та інших заходів;

6) створювати на в'їздах, виїздах на території карантину та окремих адміністративно-територіальних одиниць, що знаходяться на території карантину, контрольно-пропускні пункти [2, 3, 10].

Також, органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування утворюють на території карантину тимчасові заклади охорони здоров'я (спеціалізовані шпитали), обсерватори [2, 3].

Головним державним санітарним лікарем України розробляються та затверджуються протиепідемічні заходи, які визначають особливості діяльності суб'єктів господарювання на період карантину [2, 3].

В рамках карантину передбачено проведення дезінфекційних заходів [2].

Важливим заходом в умовах карантину є самоізоляція окремих категорій осіб. Порядок її реалізації та контролю врегульований Положенням

№ 641 та іншими нормативно правовими актами. Контроль за здійсненням особами самоізоляції забезпечується працівниками правоохоронних органів, державних установ Міністерства охорони здоров'я епідеміологічного профілю та іншими уповноваженими особами. Значення самоізоляції полягає також у тому, що це додаткова можливість розвантажити систему закладів охорони здоров'я та полегшити здійснення контролю за дотриманням режиму карантину уповноваженими органами [2, 3, 10, 11].

Крім того, в умовах карантину діють ще низка різних правил, які стосуються різних суспільних відносин, приміром обмеження робочого часу в умовах карантину тощо. Також, дуже важливою є інформативно-рекомендаційна діяльність різних уповноважених суб'єктів. А крім того, Україна є однією з держав, які займаються розробкою вакцини від COVID-19. Однак, наразі основною діяльністю всієї держави все ж є реалізація обмежувальних заходів з метою протидії поширенню COVID-19 [2, 3, 11].

Забезпечення заходів карантину здійснюється за рахунок нагляду і контролю з боку уповноважених органів, а крім того, з боку держави передбачена система санкцій за порушення карантину. Така система включає адміністративну та кримінальну відповідальність [2, 3, 4, 5, 14].

Адміністративна відповідальність встановлена ст. 44-3 Кодексу України про адміністративні правопорушення. Частина 1 даної статті передбачає санкцію у вигляді значного штрафу за порушення правил карантину, визначених Постановою № 641, та інших правил карантину встановлених відповідно до закону, крім порушень масочного режиму (як найбільш масового порушення). Друга ж частина, встановлює відповідальність у вигляді значно меншого штрафу саме за порушення масочного режиму (в тому числі за неправильне використання захисних засобів) [2, 5, 12, 13, 14].

Кримінальна відповідальність за порушення норм карантину встановлена статтею 325 Кримінального кодексу України, частина 1 якої передбачає санкцію у вигляді штрафу або арешту, або обмеження чи позбавлення волі за порушення правил та норм, встановлених з метою запобігання епідемічним та іншим інфекційним хворобам, що спричинили або завідомо могли спричинити поширення цих захворювань. Частина 2 встановлює відповідальність у вигляді позбавлення волі на строк від п'яти до восьми років за ті самі діяння, якщо вони спричинили загибель людей чи інші тяжкі наслідки. В юридичній практиці виникли певні проблеми стосовно розмежування випадків притягнення до

кримінальної чи адміністративної відповідальності, однак все ж саме адміністративна відповідальність наразі є основним забезпечувальним заходом [2, 3, 4, 5, 14].

Таким чином, українська система карантину виявилася відносно ефективною, хоча і не без явних проблем. Основними ж проблемами можна виділити наступні.

По-перше, економічні проблеми, пов'язані з жорсткими обмеженнями діяльності кількох господарських галузей, а як наслідок і обмеження діяльності суміжних господарських галузей. Такі економічні зрушення логічно вплинули на всі сфери економіки і загалом призвели до негативних наслідків, сукупність яких можна вважати «економічною кризою» викликаною коронавірусом. З боку держави звісно встановлено заходи щодо підтримки бізнесу в Україні, а також незахищених або мало захищених груп населення на час карантинної кризи. До таких заходів відносяться зокрема: компенсація частини зарплат робітників у зв'язку з простоем; програма портфельних гарантій; можливість застосування механізму визнання карантину вихідного дня формальною обставиною – наразі це обговорюють з Торговельно-промисловою палатою; продовження реалізації програми доступних кредитів тощо. Крім цього, держава намагається й іншими способами підтримати економічну стабільність суспільства, однак очевидно, що з урахуванням кризовості ситуації, коли обмеження стають все більш жорсткими, а кількість захворюваності росте, економіка, орієнтована на малий та середній бізнес заглиблюється у кризу [8, 9, 15, 16].

По-друге, проблеми пов'язані з масовим порушенням і невиконанням вимог режиму пандемії. Порушення найрізноманітніші, від простого невикористання масок до порушення порядку роботи суб'єктів господарювання та інших суб'єктів в умовах карантинних обмежень. Наразі в Україні є велика кількість адміністративних проваджень і навіть є кілька кримінальних за порушення карантину. При цьому, громадськими активістами та журналістами активно викриваються та висвітлюються факти масових і грубих порушень правил карантину різними суб'єктами. Тут вбачається очевидна проблема недостатності контролю за реалізацією карантину з боку уповноважених органів державної влади та місцевого самоврядування через прогалини у їх діяльності. Таким чином, посилення заходів карантину, без посилення забезпечення їх реалізації, а також контролю та нагляду за їх здійсненням призводять лише до збільшення порушень режиму, а не вирішення проблеми [10, 15, 17, 18, 19].

По-третє, проблема нестачі лікарняних місць. Неконтрольовані (не подавлені) темпи зростання кількості захворювань призвели до значного заповнення лікарняних місць. Така проблема є більш локальною і гострою для деяких частин України, однак, враховуючи темпи поширення ковіду, а також часткову неготовність системи охорони здоров'я, яка на момент карантину знаходиться на етапі реформування. Крім того, в засобах масової інформації висвітлюється проблема локального замовчування нестачі койок, що також свідчить про загострення ситуації [20].

Взагалі, український карантин, незважаючи на явні проблеми, насправді виявився досить дієвим, в контексті ситуації у світі, однак недостатньо ефективним виходячи із загальної оцінки ситуації. Річ у тому, що в усьому світі масштаб проблеми коронавірусу так чи інакше збільшується. Якщо говорити про успішний режим карантину, то наразі жодна країна не має такого досвіду, коли адміністративно-правий режим повністю виконав всі необхідні завдання. Якщо все ж проаналізувати більш-менш вдалий досвід державної політики протидії ковіду, то можна виділити досвід наступних країн: Ізраїль, Швеція, Словаччина, Японія і Китай [10, 11, 15].

Якщо говорити про Ізраїль, то слід відмітити ефективність всього механізму карантину в цій державі, від впровадження до забезпечення реалізації і контролю. Не дивлячись на те, що введені Ізраїлем карантинні заходи дуже подібні до вітчизняних, вони є більш ефективними, оскільки, в цій країні дуже сильна система контролю і забезпечення цих заходів. В Ізраїлі також вводився локдаун, однак короткочасний і у дуже кризовий момент, після чого діяльність обмежених сфер галузей (бізнесу тощо) була відновлена, при тому, що обмеження нікуди не поділися, однак потреба у повному локдауні відпала. Тобто, всі заходи реально діють, що і забезпечує ефективність карантину. Тут же, важливу роль відіграє обізнаність та свідомість населення з питань пандемії та протидії поширенню коронавірусу. Можна також прослідкувати взаємозв'язок, між якісною медициною і взагалі однією з найкращих систем охорони здоров'я, та статистикою захворювань, вилікуваних і померлих. Звісно, в Ізраїлі також розвинена програма фінансової підтримки суспільства і бізнесу [15, 22, 23].

На прикладі Швеції, можна бачити, як саме підготовлена та сильна економічна система забезпечує ефективність карантину. Високий рівень соціального забезпечення дозволив бізнесу в Швеції діяти попри певні обмеження. При цьому, підтримка з боку держави майже повністю нівелювала наслідки пандемії для бізнесу та

суспільства [15].

Досвід Словаччини наразі є одним з унікальних оскільки, це одна з перших країн яка провела повне тестування всього дорослого населення на коронавірус. І це не просто захід забезпечення статистики. Перш за все, таким чином були виявлені усі хворі і потенційні поширювачі захворювання, які були зобов'язані піти на 10-ти денну самоізоляцію, так само як і усі особи, що відмовилися від тестування. А крім того, особи, результат тестування яких показав відсутність COVID-19 в організмі звільнялися від обмежень комендантського часу, введеного в цій країні [15, 24].

Говорячи про досвід Японії, слід відмітити, що високий рівень технологічного розвитку країни дозволив зменшити людський фактор у поширенні коронавірусу, адже завдяки різним технологічним засобам – автоматизації засобів виробництва та засобів надання послуг (у різних сферах), а також високому рівню контролю за режимом карантину дозволили як убезпечити населення від масового зараження вірусом, так і зберегти економіку [15].

Не можна не відмітити також досвід Китаю, як країни яка першою зіштовхнулася з ковідом і не була заглиблена у кризу через швидкість та рішучість у реагуванні з боку влади, а також через свідомість і розуміння проблеми населенням. Повний локдаун, а також повне дотримання правил забезпечили мінімальну кількість заражень вірусом [15, 21].

Говорячи про успішний досвід, насправді, можна згадати і вітчизняні досягнення у рамках провадження карантину. Річ у тому, що під час карантину, 25 жовтня 2020 року в Україні пройшли місцеві вибори, а успіх, полягає у тому, що попри явку в середньому у 40% виборців, різкого збільшення кількості захворювань не відбулося. Річ у тому, що по-перше, були встановлені ряд спеціальних правил в рамках заходів карантину, а саме перевірка усіх відвідувачів дільниці на стан здоров'я шляхом вимірювання температури, обов'язкове здійснення дезінфекції, масочний режим на території дільниць, здійснення дезінфекції та прибирання приміщень, обмеження кількості виборців (по 3 на 1 стіл для видачі бюлетенів) одночасно перебуваючих у приміщенні (кімнаті) дільниці, застосування позначок для забезпечення соціальних дистанції на дільниці. Крім того, всіх виборців «зобов'язали» мати власні ручки для здійснення голосування. По-друге, всі встановлені правила повністю були дотримані, адже за їх виконанням слідували виборчі комісії, місцеві державні адміністрації, а також спостерігачі і правоохоронні органи, які знаходилися на дільницях у день голосування. Так,

завдяки якісному здійсненню контролю з боку держави, були реалізовані всі визначені заходи, а тому вдалося провести таку масову подію як вибори в умовах пандемії, без негативних наслідків. Що також показує реальну можливість функціонування галузей пов'язаних з масовістю людей, за умови належного виконання правил карантину [2, 3, 25, 26].

При дослідженні та розробці якісної системи карантину варто брати до уваги не тільки успішний досвід різних країн світу, а і звертати уваги на помилки інших держав. Адже, неправильна політика досить високорозвинених країн Європи, таких як Італія, Німеччина, Франція та інші, а також Сполучені Штати Америки, призвели до загострення пандемії в середині держав. Варто пам'ятати, що в умовах карантину помилки коштують життя та здоров'я людей [1, 15].

Отже, узагальнюючи питання удосконалення карантину в Україні можна визначити, що Український карантин хоча і не найгірший аналог даного адміністративно-правового режиму у світі, однак він не позбавлений явних проблем, які необхідно вирішити, з метою підвищення його ефективності. Якщо ж говорити про шляхи вдосконалення українського карантину, то враховуючи успішний досвід іноземних держав, а також власний досвід, виходячи із наявних проблем даного адміністративно-правового режиму в Україні, можна визначити наступне.

Враховуючи масштаби пандемії в Україні, а також суміжні проблеми, варто підняти питання про розблокування малого та середнього бізнесу (господарських галузей), тобто про послаблення обмежень, оскільки, посилення карантинних заходів без належного їх забезпечення призводять лише до масових порушень режиму, при цьому, економіка держави зазнає досить серйозних втрат. Тому, говорячи про карантинні заходи та їх вдосконалення, треба робити акцент на збалансованих (раціональних) обмеженнях, можливо послабленнях, за умови посилення контролю за їх чітким дотриманням і виконанням. Для цього потрібно більш чітко розробити механізм контролю, приміром, встановити спеціальні «карантинні патрулі», які будуть проводитися уповноваженими органами, а крім того, до контролю за виконанням карантину можна залучити громадськість, в рамках співпраці з місцевими органами влади та органами місцевого самоврядування, представлену різними організаціями волонтерів та активістів, яких насправді велика кількість, і які самостійно намагаються підтримувати режим на місцях. Таким чином хоча б частково, але нормальним чином запрацює бізнес в Україні, що явно матиме

позитивний результат, а крім того, з'явиться можливість перенаправити частину коштів, які були призначені для підтримки господарської діяльності на вирішення інших гострих проблем пандемії.

Важливим кроком для виходу з кризової ситуації є саме підтримка мало захищених груп населення. Окрім фінансової підтримки, необхідно забезпечити особливий порядок медичної допомоги населенню, а також остаточно вирішити питання щодо забезпеченості населення усіма необхідними засобами захисту в умовах пандемії. Доцільним є питання щодо проведення масового тестування з метою подальшого розвитку карантинних заходів. Важливу роль відіграє проінформованість суспільства, а також заходи направлені на формування свідомого ставлення населення до проблеми.

В умовах коли немає стовідсотково діючих ліків від коронавірусу важливо попередити зростання швидкості поширення вірусу, і відповідно забезпечити усі умови для лікування осіб, які були уражені захворюванням. Важливо виділити

розумну кількість лікарняних місць, раціонально та оптимально залежно від обставин на місцях, з урахуванням перспективи розвитку подій. Що ще раз наголошує на необхідності ведення чіткої статистики в рамках пандемії. Не варто також забувати, що вакцина від ковіду, і можливо навіть Українського виробництва наразі є лише питанням часу, а доти, простої якісної медицини достатньо щоб допомогти хворим і попередити зростання кількості захворювань.

Вирішивши ці проблемні питання, ситуацію з ковідом в Україні можна буде стабілізувати, відповідно відкриються нові можливості по вирішенню менш значущих проблем та подоланні різних наслідків пандемії. Головне в такій ситуації це розумна, раціональна діяльність влади, яка направлена не тільки на вирішення проблеми, а і на перспективу подальшого розвитку держави в умовах карантину та по його закінченню, з урахуванням головних цінностей визначених Конституцією України – життя та здоров'я людини [1].

Література:

- 1) Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР / Верховна Рада України. URL: <https://bit.ly/2VGe2Kx> (дата звернення: 05.12.2020).
- 2) Про захист населення від інфекційних хвороб : Закон України від 06.04.2020 № 1645-III / Верховна Рада України. URL: <https://bit.ly/3oBTP59> (дата звернення: 05.12.2020).
- 3) Про встановлення карантину та запровадження посилених протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 : Постанова Кабінету Міністрів України від від 22.07.2020 № 641 / Кабінет Міністрів України. URL: <https://bit.ly/2VC6Sqq> (дата звернення: 05.12.2020).
- 4) Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 № 2341-III / Верховна Рада України. URL: <https://bit.ly/2L4ZmT3> (дата звернення: 05.12.2020).
- 5) Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 № 8073-X / Верховна Рада України. URL: <https://bit.ly/3IHvk4C> (дата звернення: 05.12.2020).
- 6) Пандемия COVID-19. Википедия – свободная энциклопедия. URL: <https://bit.ly/37zQmx0> (дата звернення: 05.12.2020).
- 7) Анна Трофимова, Марія Солодухіна. Без Нового года: локдаун в Украине введут с 25 декабря - источник. VestiUA. URL: <https://bit.ly/37CS14U> (дата звернення: 05.12.2020).
- 8) "Карантинні" виплати: Хто з українців і в якому обсязі може розраховувати на допомогу від держави. 112.UA. URL: <https://bit.ly/39Iqsd9> (дата звернення: 05.12.2020).
- 9) Часткове безробіття: державна допомога роботодавцям під час пандемії COVID-19. 0328UA. URL: <https://bit.ly/33LRIZH> (дата звернення: 05.12.2020).
- 10) Вікторія Довгань. В Україні ввели карантин "помаранчевої" зони: що заборонено і як діятиме локдаун вихідного дня. Obzrevatel. URL: <https://bit.ly/36FJDCg> (дата звернення: 05.12.2020).
- 11) Ірина Пундор, Наталія Пристанська. В Україні ввели карантин вихідного дня: що це означає. 24 канал. URL: <https://bit.ly/39HReSM> (дата звернення: 05.12.2020).
- 12) В Україні ввели штрафи за неносіння маски. Де й на скільки будуть штрафувати. Мінфін. URL: <https://bit.ly/33KpysI> (дата звернення: 05.12.2020).

- 13) Ігор Бережанський. Рада запровадила штрафи за порушення маскового режиму. ТСН. URL: <https://bit.ly/3nOVofz> (дата звернення: 05.12.2020).
- 14) Департамент комунікації МВС України. Верховна Рада ввела адміністративну та кримінальну відповідальність за порушення правил карантину при коронавірусі. Єдиний портал органів системи МВС України. URL: <https://bit.ly/2JM4BGD> (дата звернення: 05.12.2020).
- 15) Коронавірус: статистика по країнах. Мінфін. URL: <https://bit.ly/37ytu0R> (дата звернення: 05.12.2020).
- 16) COVID-19: наслідки для ключових галузей економіки України. Proconsulting. URL: <https://bit.ly/2IhfGzc> (дата звернення: 05.12.2020).
- 17) Олександр Литвин. Українців масово оштрафували на 17 тисяч через відсутність масок: де і кого карають. Obzrevatel. URL: <https://bit.ly/33JHJig> (дата звернення: 05.12.2020).
- 18) Статистика карантину вихідного дня: 9 кримінальних проваджень та 990 адмінпротоколів. 112.UA. URL: <https://bit.ly/3orDT5o> (дата звернення: 05.12.2020).
- 19) Ірина Вихрущ. Де в Україні найбільше порушників карантину: статистика. 24 канал. URL: <https://bit.ly/36HDKV7> (дата звернення: 05.12.2020).
- 20) Олена Руденко. Лікарні в Україні переповнені: лікар розповів, де ситуація з коронавірусом вийшла з-під контролю. Апостроф. URL: <https://bit.ly/33I57wq> (дата звернення: 05.12.2020).
- 21) Галина Остаповець. Приклад для України: як жорсткий карантин врятував Китай від коронавірусу й повернув спокійне життя. Obzrevatel. URL: <https://bit.ly/2KYelOz> (дата звернення: 05.12.2020).
- 22) Заходи з подолання COVID-19 в Державі Ізраїль. Посольство України в державі Ізраїль – офіційний веб-сайт. URL: <https://bit.ly/3mNnRIK> (дата звернення: 05.12.2020).
- 23) Карина Бондаренко. В Ізраїлі почалися випробування вакцини від коронавірусу на добровольцях. Obzrevatel. URL: <https://bit.ly/33MLp2y> (дата звернення: 05.12.2020).
- 24) Словаччина проводить масове тестування населення на коронавірус. НВ. URL: <https://bit.ly/3IJGFko> (дата звернення: 05.12.2020).
- 25) Ірина Пундор, Ірина Вихрущ. Явка на місцевих виборах: скільки українців проголосували. 24 канал. URL: <https://bit.ly/3mIdyj1> (дата звернення: 05.12.2020).
- 26) У масці та зі своєю ручкою: Як зміниться голосування в умовах коронавірусу. 12.UA. URL: <https://bit.ly/2JLXpu8> (дата звернення: 05.12.2020).